

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา “การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเมืองในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ: ศึกษากรณีการแปรรูปการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยวิธีเชิงปริมาณ โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่ ซึ่งมีจำนวน 4,249 คน โดยการสุ่มตัวอย่างและวิธีเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

จากประชากรจำนวน 4,249 คน ผู้ศึกษาคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ e แทนค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

N แทนจำนวนประชากร

n จำนวนขนาดตัวอย่าง

แทนค่า $n = \frac{4,249}{1+(4,249 \times 0.05^2)}$

ได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น = 366 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตามกระบวนการประชาพิจารณ์ ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการประชาพิจารณ์ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาของการเป็นพนักงาน โดยมีข้อคำถามเป็นลักษณะปลายปิด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการประชาพิจารณ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับ แนวทางในการดำเนินการตามกระบวนการประชาพิจารณ์ ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการประชาพิจารณ์ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ในตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถให้ความเห็นเพิ่มเติมได้ การกำหนดระดับคะแนน ได้กำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การแปลผลสำหรับแบบมาตรประมาณค่า ได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แปลความว่า เห็นด้วยมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แปลความว่า เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แปลความว่า เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แปลความว่า เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แปลความว่า เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2 วิธีการสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาในแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อ เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นได้สะดวกและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตามประเด็นในกรอบแนวคิดการวิจัย

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อตรวจสอบแก้ไข ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ pre-test กับพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดปทุมธานี จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าแอลฟาของครอนบาค (α -Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.90 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

2.2.6 ปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการดังนี้

3.1 ข้อมูลทางเอกสาร รวบรวมเอกสารทางวิชาการจากแหล่งสำคัญต่าง ๆ โดยการศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับการเมืองและระบบการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประชาธิปไตย การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การแปรรูปการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 รายงานการวิจัยและ

วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ นำมาสรุปวิเคราะห์และทำการบันทึกเนื้อหาจากการศึกษาเอกสาร

3.2 ข้อมูลภาคสนาม เก็บรวบรวมในพื้นที่ที่กำหนด ในช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2553 ถึง 10 พฤษภาคม 2553

3.2.1 การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักบัณฑิตเพื่อขอความอนุเคราะห์จากประชากรที่ทำการวิจัยในการตอบแบบสอบถาม

2) ติดต่อหัวหน้าฝ่ายเพื่อแจกจ่ายให้กับพนักงานแล้วรับกลับด้วยตนเอง

3) รวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออกไปจำนวน 366 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 366 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ของจำนวนที่ส่งออก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำข้อมูล

4.1.1 ตรวจสอบ นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลประกอบด้วย

1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการประชาพิจารณ์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตามกระบวนการประชาพิจารณ์ ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการประชาพิจารณ์ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

4.1.2 แยกหมวดหมู่และจัดระบบข้อมูล เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์หาคำตอบ

4.1.3 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด การแปลผลและการใช้วิธีการทางสถิติ ด้วยคอมพิวเตอร์

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน T-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA (F-test)

ผู้วิจัยกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ตัวแปรต้น รูปแบบการมีส่วนร่วมและตัวแปรตาม การทำประชาพิจารณ์การแปรรูปการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำหรับส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม โดยวิเคราะห์จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าจะใช้กับสถิติเชิงอนุมานชนิดใด ดังนี้

ส่วนที่ 1

4.2.1 อธิบายสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จากลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาของการเป็นพนักงาน และระดับของพนักงาน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ระดับการวัด และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	ระดับการวัด	สถิติที่ใช้วิเคราะห์	
		ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ	Nominal	f	%
2. อายุ	Ordinal	f	%
3. ระดับการศึกษา	Ordinal	f	%
4. รายได้	Ordinal	f	%
5. ระยะเวลาของการเป็นพนักงาน	Ordinal	f	%
6. ระดับของพนักงาน	Ordinal	f	%

4.2.2 อธิบายสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จากตัวแปรต้น รูปแบบการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมแบบเฝ้าสังเกตการณ์ การมีส่วนร่วมด้วยการสนับสนุน และการมีส่วนร่วมด้วยการคัดค้าน ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ระดับการวัด และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ตัวแปรต้น

ตัวแปรต้น	ระดับการวัด	สถิติที่ใช้วิเคราะห์	
		ค่ากลาง	การกระจาย
IV 1 การมีส่วนร่วมแบบเฝ้าสังเกตการณ์การทำ ประชาพิจารณ์การแปรรูปการไฟฟ้าส่วน ภูมิภาค	Interval	Mean	S.D.
IV 2 การมีส่วนร่วมด้วยการสนับสนุนการแปร รูปการไฟฟ้าในการทำประชาพิจารณ์	Interval	Mean	S.D.
IV 3 การมีส่วนร่วมด้วยการคัดค้านการแปรรูปการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	Interval	Mean	S.D.

**4.2.3 อธิบายสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์จากตัวแปรตาม การทำประชาพิจารณ์การ
แปรรูปการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค** ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ แนวทางในการดำเนินการ
และปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

ตารางที่ 3.3 ระดับการวัด และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม	ระดับการวัด	สถิติที่ใช้วิเคราะห์	
		ค่ากลาง	การกระจาย
DV 1 หลักเกณฑ์และวิธีการ	Interval	Mean	S.D.
DV 2 แนวทางในการดำเนินการ	Interval	Mean	S.D.
DV 3 ปัญหาและอุปสรรค	Interval	Mean	S.D.

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งการอธิบายค่าเฉลี่ยด้วยค่า Mean (\bar{X}) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 – 5 ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึงมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึงมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึงปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึงน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึงน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2

เป็นการวิเคราะห์โดยการทดสอบสมมติฐานซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการมีส่วนร่วมกับการทำประชาพิจารณ์การแปรรูปการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ดังนี้

ตารางที่ 3.4 การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติเชิงอนุมาน

สมมติฐาน	ระดับการวัด	สถิติเชิงอนุมาน
1. ความเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำประชาพิจารณ์ตามระเบียบสำนักนายกฯ พ.ศ. 2548 ด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการประชาพิจารณ์ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	Interval/ Interval	Pearson Correlation
2. ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตามกระบวนการการประชาพิจารณ์ด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการประชาพิจารณ์ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	Interval/ Interval	Pearson Correlation
3. ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการประชาพิจารณ์ด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการประชาพิจารณ์ของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	Interval/ Interval	Pearson Correlation
4. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการประชาพิจารณ์การแปรรูปรัฐวิสาหกิจแบบต่าง ๆ แตกต่างกัน	Ordinal/ Interval	T-test/F-test

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation หรือ r) โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์นั้นสามารถแปลค่าได้ดังนี้

ตารางที่ 3.5 การแปลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ค่า r	ค่าสัมประสิทธิ์	คำอธิบาย
ค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง	-1 ถึง 0	แสดงว่าตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน
ค่า r มีค่าอยู่ระหว่าง	0 ถึง 1	แสดงว่าตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
ค่า r มีค่าเข้าใกล้	1	แสดงว่าตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก
ค่า r มีค่าเข้าใกล้	-1	แสดงว่าตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามและมีความสัมพันธ์กันมาก

โดยผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการ
 ประชาพิจารณ์การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ : กรณีศึกษาการแปรรูปการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ในบทที่ 4
 ต่อไป

